

Shrnutí

Tato práce se zabývá syntézou a charakterizací vysokoteplotních a nízkoteplotních magnetoelektrických nanočástic, které mají ferimagnetické jádro CoFe_2O_4 a feroelektrický plášť BaTiO_3 (vysokoteplotní) nebo NiFe_2O_4 (nízkoteplotní). $\text{CoFe}_2\text{O}_4@/\text{NiFe}_2\text{O}_4$ nanočástice vykazují magnetoelektrickou vazbu pod teplotou 20 K. Při pokojové teplotě se také jedná o výměnný magnet, což z nich činí zajímavý materiál s mnoha aplikacemi závislými na teplotě. Pro vysvětlení původu magnetoelektrické vazby a způsobu jejího řízení byly nejprve kompletně prostudovány magnetické vlastnosti jádra, které jsou součástí této práce. Jako první je uvedena studie závislosti povrchové anizotropní konstanty a povrchové neuspořádanosti na velikosti nanočástic CoFe_2O_4 , které mají stejný tvar, chemické složení a procentuální podíl povrchově aktivní látky při absenci mezičásticových interakcí. Touto studií byl poprvé pozorován vliv velikosti částic na povrchovou spinovou neuspořádanost a experimentálně bylo prokázáno, že konstanta povrchové anizotropie je ve studovaném rozsahu velikostí nezávislá na velikosti nanočástic. Druhá část mé práce se zabývá uvolňováním tepla z kubických nanočástic CoFe_2O_4 pro aplikace v magnetické hypertermii. Nanočástice byly schopné vyprodukovat teplo, důsledkem čehož ohřály okolí na 42 °C během třech minut. Následné toxikologické testy vykázaly biokompatibilitu nanočástic a nízkou cytotoxicitou, a jsou tedy slibnými kandidáty pro hypertermické aplikace. Další část práce je věnována multiferoickým materiálům, se zaměřením na studium strukturních a magnetických vlastností Re-substituovaného BiFeO_3 . Dále je kladen důraz na odseparování všech příspěvků magnetické anizotropie manganem dopovaných nanočástic kobalt feritu. V neposlední řadě se práce zaměřuje na syntézu a charakterizaci magnetoelektrických systémů $\text{CoFe}_2\text{O}_4@/\text{BaTiO}_3$ a $\text{CoFe}_2\text{O}_4@/\text{NiFe}_2\text{O}_4$ nanočástic. Při studiu $\text{CoFe}_2\text{O}_4@/\text{BaTiO}_3$ nanočástic se nepodařilo najít vhodné a reprodukovatelné podmínky syntézy, proto byl jako materiál pro přípravu obalu zvolen NiFe_2O_4 . Volba NiFe_2O_4 vyplynula ze skutečnosti, že NiFe_2O_4 vykazuje feroelektrický přechod při teplotě 98 K a má nepatrný mřížkový nesoulad s CoFe_2O_4 , a navíc syntéza NiFe_2O_4 byla plně zvládnuta. Volba tohoto materiálu tak byla vhodnou cestou k syntéze monodisperzních a homogenních vzorků nanočástic jádro@obal. Připraveny a plně charakterizovány byly tři různé systémy jádro@obal s dobře definovanou morfologií a distribucí velikosti < 20%. Přítomnost magnetoelektrické vazby byla zkoumána u jednoho vzorku, který vykazoval feroelektrický přechod a propojení při teplotě 10 K. Pokud je nám známo, je to poprvé, co byla ME vazba zjištěna u $\text{CoFe}_2\text{O}_4@/\text{NiFe}_2\text{O}_4$ nanočásticích.

Klíčová slova: magnetoelektrická vazba; magnetoelektrické materiály; výměnné-pružinové magnety; nanomagnetismus.